

Татарстан Республикасы  
Әлмәт муниципаль районының  
Яңа Нәдер авыл советы

КАРАР

29 январь 2025 ел

№ 127

Татарстан Республикасы Әлмәт  
муниципаль районының  
«Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль  
берәмлегендә бюджет процессы  
турында Нигезләмә хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Әлмәт шәһәр прокуратурасының 2024 елның 27 августындагы 02-08-02/830 номерлы күрсәтмәсен карап

Яңа Нәдер авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).
2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Яңа Нәдер авыл Советы карарларының үз көчләрен югалтуын танырга:
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 28 октябрендәге 32 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл Советының 2021 елның 28 октябрендәге 32 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 25 февралендәге 43 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл Советының 2021 елның 28 октябрендәге 32 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 13 июлендәге 56 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл Советының 2021 елның 28 октябрендәге 32 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 19 маендагы 81 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл Советының 2021 елның 28 октябрендәге 32 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 26 октябрендәге 93 номерлы;

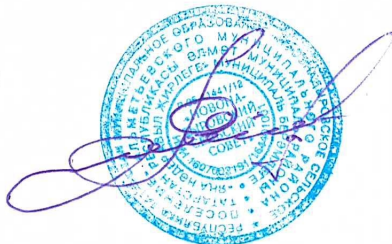
«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл Советының 2021 елның 28 октябрендәге 32 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2024 елның 23 апрелендәге 106 номерлы.

3. Әлеге карарны Яңа Нәдер торак пункт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат станцияларында игълан итәргә, «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәренә Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка җиткерелгәннән) үз көченә керә

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Яңа Нәдер  
авыл җирлеге башлыгы



С.М. Миннебаев

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының  
«Яңа Нәдер авыл җирлеге» муниципаль  
берәмлегендә бюджет процессы турындагы  
НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл җирлеге»нең (алга таба - Җирлек) бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләре проектларын төзү һәм карау тәртибен, Җирлек бюджеты проекты төзү һәм карау, аны үтәүне тикшереп тору, бюджет исәбен алып бару, бюджет хисаплылыгын төзү, карау һәм раслау тәртибен билгели.

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы (алга таба - Россия Федерациясе БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Җирлек уставы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнгән.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актлардагы мәгънәсендә кулланыла.

3. Җирле үзидарә органнары РФ БК нигезендә үз компетенцияләре чикләрендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар кабул итә.

Статья 2. Җирлек бюджеты турындагы карарның гамәлдә булуы

1. Җирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яисә) Җирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Җирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Статья 3. Җирлек халкының бюджет вәкаләтләре

1. Җирлекнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

жирле бюджет проектын тәзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

жирле бюджет проектын тәзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру, жирле бюджет үтәлеше турында хисап тәзү һәм раслау;

жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;

жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;

муниципаль бурычларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен жирле бюджетка караган өлешендә билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК тарафыннан жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

2. Жирлекләрнең жирле үзидарә органнары, әлеге статьяның 1 пунктында санап үтелгән вәкаләтләр белән беррәттән, РФ БК нигезендә жирлек территориясе составына керүче аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметаларын тәзү, раслау һәм үтәү тәртибен билгеләү буенча бюджет вәкаләтләрен дә гамәлгә ашыралар.

#### Статья 4. Жирлек бюджетының хокукый формасы

1. Жирлекнең үз бюджеты бар.

2. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Яңа Нәдер авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советы (алга таба - Жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен каралган.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаларны белем бирүнең һәм тотунуың башка рәвешләреннән файдалану рөхсәт ителми.

4. Жирлек бюджетында Россия Федерациясенәң бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5. Жирлек бюджетының состав өлеше сыйфатында аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметалары каралырга мөмкин.

#### Статья 5. Жирлек бюджеты керемнәре

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар һәм башка мөһүбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

#### Статья 6. Жирлек бюджеты чыгымнары

Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәргә тиешле федераль дөүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләр белән бәйлә чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

#### Статья 7. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре:

жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокукы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук жирлек (жирлек исемнән) тарафыннан әлегә мәсьәләләр буенча шартнамәләр (килешүләр) төзү.

жирле үзидарә органнары үзләренә тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан жирлек исемнән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Жирлекнең әлегә статьяның 7.1 пунктының икенче һәм дүртенче абзацларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбеннән үтәлә.

3. Жирлекнең әлегә статьяның 1 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре РФ БК каралган тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтәлә.

4. Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары, дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итүгә бәйлә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз компетенцияләреннән төшереп калдырылмаган чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокукы.

#### Статья 8. Жирлектә бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Жирлектә бюджет процессы РФ БК билгеләгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Жирлектә бюджет процессы төп этапларны үз эченә ала:

жирлек бюджеты проекты төзү;

жирлек бюджетын карау һәм раслау;

жирлек бюджеты үтәләше;

жирлек бюджеты үтәләшен тикшереп тору;

бюджет исәбен гамәлгә ашыру;

бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

2 бүлек. Бюджет процессында катнашучылар, бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

Статья 9. Жирлектә бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Яңа Нәдер авыл жирлегә башлыгы (алга таба-жирлек башлыгы);
- 2) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Яңа Нәдер авыл Советы (алга таба-жирлек Советы);
- 3) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Яңа Нәдер авыл жирлегә башкарма комитеты (алга таба-жирлек башкарма комитеты);
- 4) жирлекнең Ревизия комиссиясе (тышкы муниципаль финанс контроле органы);
- 5) жирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи зат) (Эчке муниципаль финанс контроле органы, финанс органы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- 7) бюджет керемнәренә Баш администраторлары (администраторлары);
- 8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары (администраторлары);
- 9) бюджет акчаларын алучылар.

Статья 10. Жирлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

Жирлек Башлыгы:

- 1) финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча жирлек Советы кабул иткән муниципаль хокукый актларны жирлек уставында билгеләнгән тәртиптә имзалай һәм халыкка җиткерә;
- 2) үзенә Россия Федерациясе бюджет законнарында, жирлек Уставында һәм жирлекнең башка муниципаль хокукый актларында беркетелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 11. Жирлек Советының бюджет вәкаләтләре

Жирлек Советы:

- 1) жирлек бюджетын һәм аның үтәләше турындагы еллык хисапны карый һәм раслай;
- 2) үз утырышларында жирлек бюджеты үтәләшенә аерым мәсьәләләрен карау барышында, жирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат запросларына бәйле рәвештә тикшереп тора;
- 3) ағымдагы елга жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр керте;
- 4) Россия Федерациясенә салымнар һәм җыямнар турындагы законнары нигезендә жирле салымнарны һәм җыямнарны билгели, үзгәртә һәм юкка чыгара;
- 5) жирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгели;
- 6) бюджет үтәләшен тикшереп торучы органнарның хокукый статусын тәзи һәм билгели;
- 7) РФ БК, бюджет законнарының башка хокукый актлары, жирлек уставы һәм өлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 12. Жирлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Башкарма Комитеты:

- 1) бюджет проектын тезүне тээмин итә һәм аны кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә жирлек Советы раславына кертә;
- 2) Әгәр РФ БКда башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;
- 3) жирлек бюджеты үтөлешен һәм бюджет хисабын тезүне тээмин итә;
- 4) жирлек советын раслауга бюджет үтөлеше турында хисап тапшыра;
- 5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тээмин итә;
- 6) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль задание булдыру тәртибен һәм муниципаль задание үтөлешен финанс белән тээмин итү тәртибен билгели;
- 7) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

2. Жирлек Башкарма комитетының жирле бюджетны тезүне һәм аның үтөлешен оештыручы органы (вазыйфаи заты) (алга таба - финанс органы).

Финанс органы:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзи һәм аны жирлек Советына керту өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тапшыра;
- 2) жирлек бюджеты үтөлешен оештыра;
- 3) бюджет хисабын тезү тәртибен билгели;
- 4) бюджет акчаларының баш администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфаты, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, активлар белән идарә итү сыйфаты мониторингы керә, ул үзә билгеләнгән тәртиптә;

5) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Финанс органы яисә башка вәкаләтле органнар ай саен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетының касса үтөлеше турында хисап тезиләр һәм тапшыралар.

Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлек администрациясе һәм район администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи заты):

1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын тезүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтөлешен тикшереп тора;

2) физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтөлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук жирлек бюджетыннан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (килешүләренә) шартларын үтәүне тикшереп тора;

3) жирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (килешүләренә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының, шулай ук РФ БК каралган очрактарда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтөлешен тикшереп тора;

4) жирлек акчаларын бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәләше турындагы хисапларның, жирлек бюджетыннан акчалар бирү нәтижәләгә күрсәткечләре күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәслеген тикшереп тора;

5) Сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрольне гамәлгә ашыра.

Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

### Статья 13. Жирлек ревизия комиссиясенең бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең ревизия комиссиясе муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләрен РФ БК нигезендә гамәлгә ашыра.

Жирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономияләгән һәм нәтижәләгән билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудитына;

2) жирлек бюджеты турындагы карарлар проектларына, шул исәптән жирлек бюджеты күрсәткечләренә (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгән экспертиза ясау;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) жирлектә бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба – бюджет акчаларының Баш администраторлары) тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләренң һәм муниципаль берәмлекләренң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6–ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләргә.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең бюджет вәкаләтләре килешү нигезендә районның контроль-хисап органына тапшырылырга мөмкин.

### Статья 14. Бюджет акчалары бүлүченә, бюджет акчаларын бүлүченә бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

1) расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган күрсәтмә бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре



лимитлары чикләрендә башкарылырга тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы эш бирүчеләр һәм бюджет чараларын алучылар буенча төзи һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәрне төзи һәм раслый;

10) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе БК билгеләгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;

11) бюджет акчаларының баш бүлүчесенең бюджет хисабын төзи;

12) үзенә буйсынучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җирлек исемнән җавап бирә;

13) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

14) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) Җирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы күрсәткечләр һәм (яисә) бюджет акчаларын алучылар буенча бүлү һәм Җирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны алучылар тарафыннан үтәүне, шулай ук Россия Федерациясе БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне тәэмин итә;

5) бюджет акчаларының тиешле баш күрсәтмәсендә билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчалары баш урнаштыручының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

3. Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта җирлек исемнән җирлеккә карата дөгъвалар буенча җавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясый:

1) җирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстволарныкы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукый актка туры килми торган җирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;

2) казначылык органнарында, финанс органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) шәхси счёты (Счёты) ачылмаган

бурычлы казна учреждениесеннән акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын түләтү турында;

3) ул ведомство буйсынуындагы казна учреждениесе булган бюджет акчаларын алуыга аның акча йөкләмәләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житерлек булмаганда күрсәтелә торган;

4) жирлеккә карата Федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый берәмлек мәнфәгатләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгъвалар буенча.

4. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта жирлек исеменнән гамәлләре (гамәл кылмаулары) жирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә регресс тәртибендә акчаларны түләтү турындагы дөгъвалар буенча дөгъвачы вәкиле буларак чыгыш ясый.

#### Статья 15. Бюджет керемнәре баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы:

1) жирле бюджет керемнәренә үзәнә буйсынган администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджетының уртача сроклы финанс планын һәм (яисә) проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр тапшыра;

4) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына керту өчен аңа беркетелгән керем чыганакалары турында белешмәләр тапшыра;

6) бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

8) үзәнә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткөрә, аңа бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфаты, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфаты, муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар сыйфаты мониторингы керә, ул үзә билгеләнгән тәртиптә;

9) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) бюджетка түләүләренә, алар буенча пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дереслеген тикшереп торуну гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләренә, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруну үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруну гамәлгә ашыру өчен Федераль

казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпкә алу (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренең баш администраторына бюджет керемнәренең баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затларның дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаclarы булган башка түләүләр өчен түләнергә тиешле сумманы исәпләү көненнән дә соңга калмыйча дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына 2010 елның 27 июлендәге по Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә түләнергә тиешле сумманы түләү өчен кирәкле мәгълүматны тапшыра «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 210-ФЗ, очраclардан тыш, Россия Федерациясе законнарында каралган;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләтүгә өметсез дип тану турында карар кабул итә;

8) бюджетка түләүләр, алар буенча пенялар һәм штрафлар буенча дебитор бурычларын түләтү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруның Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә эшләнгән регламентын билгели;

9) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

10) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар, белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

#### Статья 16. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаclарының баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclарының баш администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclарының үзенә караган администраторларының исемлекләрен төзи;

2) Евразия икътисады берлегенең һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйле операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләргә, аванс түләүләренә бәйле операцияләргә бюджет дефицитын финанслау чыганаclары буенча кертемнәренә (фаразлауны) һәм түләүләрне, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйле операцияләренә планлаштыра (фаразлый);

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclарын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрдән файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганаclарының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclарының баш администраторының

бюджет хисабын төзи;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

8) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) Евразия икътисады берлегенең һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйле операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләргә, аванс түләүләренә бәйле операцияләргә бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча кертемнәрне (фаразлауны) һәм түләүләренә, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйле операцияләренә планлаштыра (фаразлый);

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары бюджетка керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр алуны тәэмин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

7) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

## Статья 17. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын төзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның нәтижәләгән, максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтер исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисабын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бирә;

7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

8) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый

актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

### 3 бүлек. Жирлек бюджеты проектын төзү

#### Статья 18. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәзмин итү максатларында социаль - икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектын РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлегә Нигезләмә нигезендә жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.

3. Жирлек бюджеты проектын жирлек Советы карары нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

4. Жирлек бюджеты проектын төзү-жирлек Башкарма комитетының аерым бер өстенлегә.

5. Жирлек бюджеты проектын турыдан-туры финанс органы төзи.

#### Статья 19. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын төзү:

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләрне) билгеләүче нигезләмәләрендә;

Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенәң) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;

Россия Федерациясенәң милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча гавами хакимият органнары эшчәнлегә юнәлешләрен билгеләүче документларда;

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенәң төп юнәлешләре;

жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

озак сроклы чорга жирлекнең бюджет фаразында (бюджет фаразы проектында, бюджет фаразына үзгәрешләр проектында);

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектарында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектарында).

2. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында финанс органы жирлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларынан, шулай ук жирле үзидарәнең башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хоуклы.

#### Статья 20. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы ел саен кимендә өч елга жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эзерләнә.

Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын эшләү жирлек башкарма комитеты (Башкарма комитетның вәкаләтле вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет проектын жирлек Советына кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Бюджет проектын төзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектынның төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

4. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы, РФ БК 154 статьясының 1 пунктының икенче абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлек башкарма комитеты

белән район Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

#### Статья 21. Жирлек бюджеты керемнәрен фаразлау

1. Жирлек бюджеты керемнәре жирлек Советына бюджет турында карар проекты кертелгән көнгә гамәлдә булган территориянең социаль - икътисадый үсеше фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган салымнар һәм жыйымнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының салым булмаган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре.

2. Жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм жирле бюджет турында карар проектын жирлек Советына карауга керткәннән соң кабул ителгән федераль законнарның, Татарстан Республикасы законнарының, жирлек Советы карарларының нигезләмәләре ағымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка ағымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә үзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

#### Статья 22. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

#### Статья 23. Салым чыгымнарының исемлеге һәм бәясе

1. Жирлек халкының салым чыгымнары исемлеге муниципаль программалар буенча Жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләрендә төзелә.

2. Жирлек салым чыгымнарын бәяләү ел саен, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә үтәп, Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәләргә бәяләгәндә исәпкә алына.

#### Статья 24. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программалар ағымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджет турындагы карарга туры китерелергә тиеш.

3. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме жирле бюджет чыгымнарының һәр программага туры килә торган максатчан статьясы буенча жирле бюджет турындагы карар белән жирлек башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлеге һәм структурасы нигезендә раслана.

4. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары җирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре буенча җирлек башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап элек расланган муниципаль программаны туктату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4 бүлек. Бюджет проектын тәзү, карау һәм раслау

#### Статья 25. Гомуми нигезләмәләр

1. Бюджет турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренә гомуми күләме, бюджет чыгымнарының гомуми күләме, бюджет кытлыгы (профицита), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Җирлек Советы карарлары (бюджет турындагы Карардан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

2. Җирлек бюджеты турындагы карар белән:

РФ БК 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренә Баш администраторлары исемлегә;

РФ БК 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары исемлегә;

бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча я чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемчәләре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, җирлек Советы карары белән билгеләнгән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

ачык норматив йөкләмәләренә үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

беренче елга план чорының шартлы расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 2,5 проценты күләмдә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджетның чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында Поселения бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә 5 проценты күләмдә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк узган торышына карап, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән булса;

Жирлек Советы карары белән билгеләнгән Жирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Бюджет турындагы карар белән, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмәннән тыш, бюджет турындагы карар белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап кертелергә (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (ярдәмче хужалыклар) буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

#### Статья 26. Жирлек Советы каравына бюджет турында карар проекты кертү

1. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты бу елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча Жирлек Советы каравына жирлек башкарма комитеты тарафыннан кертелә.

2. Жирлек советына бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәгеләр тапшырыла:

- 1) жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- 2) агымдагы финанс елының узган чорында жирлекне социаль-иқтисадый үстерүнең беренчел йомгаклары һәм агымдагы финанс елында жирлекне социаль-иқтисадый үстерүнең көтелә торган йомгаклары;
- 3) жирлекнең социаль-иқтисадый үсеш фаразы;
- 4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, жирлек бюджеты кытлыгы (профицеты));
- 5) бюджет проектына аңлатма язуы;
- 6) бюджетара трансфертларны бүлүнең методикалары (методикалары проектлары) һәм исәпләре;
- 7) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, агымдагы елның 1 гыйнварына чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел арта барган торышы буенча;
- 8) агымдагы финанс елына Жирлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;
- 9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата жирлек советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта, күрсәтелә;
- 10) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганакалары реестрлары;
- 11) муниципаль программаларның паспорты (паспортлары проектлары), күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары;
- 12) башка документлар һәм материаллар.

3. Әгәр тәкъдим ителгән документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлешә таләпләренә туры килмәсә, жирле бюджет турында карар проекты Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы башкарма комитетына әлеге статьяның 2 өлешә таләпләренә туры килергә тиеш.

#### Статья 27. Жирлек бюджеты турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Жирле бюджет турында карар проекты Жирлек Советы утырышында



каралганчы, күрсәтелгән проектка, Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, гавами тыңлаулар уздырыла.

2. Ачыки тыңлаулар йомгаклары буенча жирле бюджет турында карар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр төзелә, алар Жирлек Башкарма комитетына жиберелә һәм Жирле бюджет турында карар проектын карау алдыннан Жирлек Советы игътибарына житкерелә.

Статья 28. Жирлек бюджеты турындагы карар проектын карау һәм раслау тәртибе

1. Бюджет һәм аны раслау турындагы карар проектын карау тәртибе РФ Үзәк сайлау комиссиясе таләпләре нигезендә Жирлек Советы карары белән билгеләнә.

2. Жирлек Советына бюджет турындагы карар проекты башкарма комитеты кертелгән көннән алып ике эш көне эчендә Жирлек Советы рәисе аны экспертиза уздыру өчен Ревизия комиссиясенә жиберә.

3. Ревизия комиссиясе күрсәтелгән проектны алган көннән ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Жирлек бюджеты турында карар проекты Ревизион комиссия бәяләмәсе белән комиссиядә, шулай ук Жирлек Советы депутатларына карауга жиберелә.

5. Ревизион комиссия бәяләмәсе Жирлек Совет депутатлары тарафыннан Жирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

6. Жирлек Советы рәисе Ревизион комиссия бәяләмәсе нигезендә бюджет турында яисә аны Башкарма комитетка эшләп бетерергә кайтару турында карар кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турында карар проекты Барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән Жирлек башкарма комитеты тарафыннан Жирлек Советына Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан эшләп бетерүгә кергән көннән алып биш эш көне эчендә тәкъдим ителергә тиеш.

8. Жирлек советы Жирлекнең бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

9. Жирлекнең бюджет проекты, Жирлекнең бюджетын раслау турындагы карар Жирлек Советы тарафыннан рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

Статья 29. Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарны хокукый жайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын эшләүне тәэмин итә һәм аны Жирлек Советына тапшыра.

2. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын турыдан-туры эшләүне финанс органы гамәлгә ашыра.

3. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын карау һәм раслау Жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек урынбасарының бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында Поселения Советы карары Жирлек Уставында билгеләнгән тәртиптә имза салынганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

5 бүлек. Жирлек бюджеты үтәлеше

Статья 30. Жирлек бюджетын үтәү нигезләре

1. Бюджетны үтәү Жирлек башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.
2. Бюджет үтәлешен оештыру финанс органына йөкләнә.
3. Бюджетны үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.
4. Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

#### Статья 31. Жирлек бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслай.

3. Жыелма бюджет язмасына РФ БК 217 маддәсенең 3 пунктында каралган очрактарда жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертелмичә, финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә житкерелә.

5. Жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы карарында (жирлекнең бюджет турындагы карарыннан тыш) финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләр каралырга һәм (яисә) бюджет турындагы карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләрне билгеләү турындагы нигезләмәләр каралырга мөмкин.

#### Статья 32. Касса планы

Финанс органы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрнең составын һәм тапшыру срокларын билгели.

Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр өчен түләү буенча бюджеттан күчерүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен сатып алуларны планлаштырганда билгеләнгән товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр срокларын һәм муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын төзү һәм алып бару финанс органы яисә жирлекнең жирле администрациясенең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

#### Статья 33. Керемнәр һәм чыгымнар буенча жирлек бюджеты үтәлеше

1. Керемнәр буенча жирлек бюджеты үтәлеше Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет кануннары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Чыгымнар буенча жирле бюджетны үтәү РФ БК таләпләрен үтәгән килеш

финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

#### Статья 34. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча жирле бюджет үтөлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасы нигезендә, бюджетның бердәм санында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтөлгә тиешле акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

#### Статья 35. Шәхси сәчетлар

1. Жирле бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәхси сәчетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәү буенча операцияләрен исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси сәчетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси сәчетларда башкарыла.

3. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләре акчалары белән операцияләрен исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси сәчетларда башкарыла.

4. Финанс белән тәэмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет акчаларын алучыларның акчалары белән операцияләрен исәпкә алу федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган лицевой сәчетларда башкарыла.

5. Финанс белән тәэмин итү чыганагы РФ БК 242.26 маддәсендә күрсәтелгән средстволардан торган казначылык озата йөрүендә катнашучылар акчалары белән операцияләрен исәпкә алу федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, финанс органында ачылган шәхси сәчетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда күрсәтелгән лицевой сәчетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджеттан акча алучыларга, казначылык озатуында катнашучыларга алар турындагы белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгәннән соң, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларга ачыла.

#### Статья 36. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенәң бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларының баш күрсәтмәсендә билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченәң бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булган казна учреждениесенәң бюджет сметасы әлеге орган житекчәсе яисә әлеге орган исеменнән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенәң бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә житекерелгән лимитларга туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенәң бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү

өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруга бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана торган муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу планнарын - товарлар сатып алу графикларын формалаштырганда каралган муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен үтәүгә финанс белән тәэмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланьрга тиеш.

Житәкчесенә аны казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә раслау хокукы бирелгән казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә, шулай ук өстәмә рәвештә дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенең житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары.

Статья 37. Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәрдән бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән файдалану

1. Бюджетны үтәгәндә фактта алынган керемнәр керемнәр керемнәр керемнәр бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш финанс органы тарафыннан, муниципаль хисаплашуларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, шулай ук Поселениенең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, аларны үтәүгә РФ БК 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, юлланырга мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясә БК 242 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетка керә торган, шулай ук бюджет турында карар белән расланган керемнәрдән тыш бюджет үтәгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган кертемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертәп, күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жиберелә.

Статья 38. Агымдагы финанс елын төгәлләү

1. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктата.

2. Бюджетның бердәм сетында булмаган бюджет акчаларының бюджет акчалары алучылар тарафыннан файдаланылмаган калдыклары агымдагы елның соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан Россия Федерациясә БК каралмаган булса, бердәм бюджет сетына күчерелергә тиеш.

3. Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар, финанс белән тәэмин итү чыганагы Россия Федерациясә Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, алар элек бирелгән бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш, шушы финанс елның беренче

15 эш көне эчендә.

6 бүлек. Бюджет хисаплылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

### Статья 39. Бюджет хисаплылыгын төзү

1. Бюджет хисабы түбәндәгеләрне үз эченә ала:  
бюджет үтөлеше турында хисап;  
бюджет үтөлеше балансы;  
эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;  
акча чараларының хәрәкәте турында хисап;  
аңлатма язуы.
2. Бюджет үтөлеше турында хисапта Россия Федерациясенең бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре, чыгымнары һәм чыганакалары буенча бюджет үтөлеше турындагы күрсәткечләр бар.
3. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын төзиләр.  
Жирле бюджет акчаларының баш администраторлары үзләре билгеләгән срокларда финанс органына бюджет хисабын тапшыра.
4. Жирлекнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.
5. Жирлекнең бюджет хисабы еллык була. Жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.
6. Жирлекнең бюджет хисабы жирлекнең башкарма комитетында финанс органы тарафыннан тапшырыла.
7. Агымдагы финанс елның беренче кварталы, яртыеллыгы һәм тугыз ае өчен Жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап Жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм Жирлек Советына һәм Ревизия комиссиясенә жиһәрелә.  
Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап Жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.
8. Жирлекнең финанс органы районның Финанс-бюджет палатасына бюджет хисабы тапшыра.

### Статья 40. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап Жирлек Советында каралганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү керә.
2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү ревизия комиссиясе тарафыннан Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып башкарыла.  
Жирлек Советы мөрәжәгатә буенча жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның Контроль - хисап палатасы яисә Татарстан Республикасы контроль - хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.
3. Жирлек башкарма комитеты бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә эзерләү өчен жирле бюджетның үтөлеше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган

срокта башкарыла.

4. Ревизия комиссиясе, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисабына тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, җирлек бюджеты үтәләше турындагы хисапка бәяләмә әзерли.

5. Җирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә Ревизия комиссиясе тарафыннан Җирлек Советына тапшырыла һәм бер үк вакытта җирлек башкарма комитетына жиберелә.

#### Статья 41. Җирле бюджет үтәләше турында еллык хисапны Җирлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Җирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе Җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Җирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтәләшенә һәм бюджет хисабына анализ ясалган аңлатма язуы һәм муниципаль биремнең үтәләше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, җирлек бюджеты үтәләше турында карар проекты, җирлек бюджеты үтәләше турында башка бюджет хисабы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Бюджет үтәләше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча Җирлек Советы җирлек бюджеты үтәләше турындагы карарны раслау йә кире кагу турында Карар кабул итә.

Җирлек Советы Бюджет үтәләше турындагы карарны кире каккан очракта, ул белешмәләрнең дәрәҗә булмаган яисә тулы булмаган чагылышы фактларын бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

4. Җирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисап Җирлек Советына бу елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

#### Статья 42. Җирлек бюджеты үтәләше турында карар

1. Хисап финанс елында җирлек бюджеты үтәләше турындагы хисап, бюджет керемнәренә, чыгымнарының һәм кытлыгының (профициторының) гомуми күләмен күрсәтә, Җирлек Советы карары белән раслана.

2. Хисап финанс елы өчен бюджет үтәләше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;

җирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча җирле бюджет чыгымнары;

бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

Җирлек Советы тарафыннан расланган, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, Җирлек Советы карары белән җирлек бюджетының үтәләше турында Карар кабул итү өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр.

#### Статья 43. Ачык тыңлаулар

Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы хисапны караганчы, Жирлек Советы утырышында Жирлек советы билгеләгән тәртиптә ачык тыңлаулар үткәрелә.

## 7 бүлек. Муниципаль финанс контроле

### Статья 44. Төп нигезләмәләр. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар вәкаләтләре

1. Бюджет процессының барлык этапларында муниципаль финанс контроле гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актларның, физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукый актларның нигезләмәләрен үтәүне, шулай ук муниципаль контрактларның, жирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрнең) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органының тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актлар, физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча ачык норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренә үтөлешен, шулай ук жирлек бюджетыннан акчалар бирү турында муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларының үтөлешен тикшереп тору;

бюджет акчаларының, бюджет үтөлеше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын төзүнең һәм тапшыруның дәрәслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп тору;

«Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләренә һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

4. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренә үтөлешен тикшереп тору;

физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренә үтөлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрнең) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттан акча бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренә (киләшүләрнең), шулай ук РФ БК каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренә (киләшүләрнең) шартлары үтөлешен тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтиҗәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәренә үтөлеше турындагы хисапларның, бюджеттан акчалар бирүнең нәтиҗәлегенә күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәслеген тикшереп тору;

дөүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт

күрсөтүлөр сатып алу өлкөсөндө контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкөсөн тикшереп тору.

## 8 бүлөк. Бюджетара трансфертлар

### Статья 45. Жирле бюджетлардан бирелө торган бюджетара трансфертлар формалары

1. РФ БК таләпләре нигезендө кабул ителө торган Жирлек Советы карарларында каралган очрактарда һәм тәртиптө башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттөгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтөгәндө барлыкка килө торган чыгым йөкләмәләрен уртак финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзөлгән килешүләр нигезендө жирле әһәмияттөгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлөшөн гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендө билгеләнгән шартлар үтөлгәндө бирелө.

### Статья 46. Муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирлек бюджетыннан субсидияләр

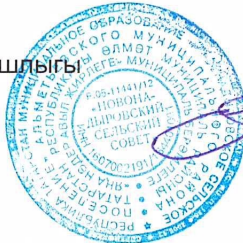
1. РФ БК таләпләре нигезендө кабул ителө торган Жирлек Советы карарларында каралган очрактарда һәм тәртиптө башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттөгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтөгәндө барлыкка килө торган чыгым йөкләмәләрен финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Өлөгә статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары жирле администрацияләр арасында субсидия бюджетыннан бирелө торган жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптө төзөлө торган килешүләр белән билгеләнө.

### Статья 47. Жирлек бюджетыннан район бюджетына башка бюджетара трансфертлар

РФ БК таләпләре нигезендө кабул ителө торган Жирлек Советы карарларында каралган очрактарда һәм тәртиптө район бюджетына билгеләнөштөгә килешүләр нигезендө жирле әһәмияттөгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

Яңа Нәдер  
авыл жирлегә башлығы



С.М. Миннебаев